

5.1 – Devorah's Song: For Better or For Worse?

(א) ותָּשֶׁר דְּבוּרָה וּבָרַק בְּרָאֲבִילָנֶס בַּיּוֹם הַהוּא לְאִמֶּר :
(ב) בִּפְרָע פְּרָעוֹת בִּישְׂרָאֵל בְּהִתְנַדֵּב עִם בָּרְכוּ יִקְוֹק : (ג) שְׁמָעוּ מַלְכִּים הַאֲזִינוּ רִנָּה אֲנֹכִי לִיקְוֹק אֲנֹכִי אֲשִׁירָה אֲזַמֵּר לִיקְוֹק אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל :
(ד) יִקְוֹק בִּצְאֵתָךְ מִשְׁעִיר בִּצְעָדָךְ מִשְׁדָּה אֲדוֹם אֶרֶץ רַעֲשָׁה גִסְשָׁמִים נְטָפוּ גִסְעָבִים נְטָפוּ מִים : (ה) הָרִים נָזְלוּ מִפְּנֵי יִקְוֹק זֶה סִינֵי מִפְּנֵי יִקְוֹק אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל :
(ו) בִּימֵי שְׁמֹר בָּרַעְנָת בִּימֵי יַעַל חֲדָלוּ אֶרְחוֹת וְהִלְכִי נְתִיבוֹת יִלְכוּ אֶרְחוֹת עַקְלָלוֹת : (ז) חֲדָלוּ פְּרִזּוֹן בִּישְׂרָאֵל חֲדָלוּ עַד שְׁקֻמַּתִּי דְּבוּרָה שְׁקֻמַּתִּי אִם בִּישְׂרָאֵל :
(ח) יִבְחַר אֱלֹהִים חֲדָשִׁים אֲזִי לְחֵם שְׁעָרִים מִגֶּן אִסְיָרָה וְרִמָּח בְּאַרְבָּעִים אֶלֶף בִּישְׂרָאֵל : (ט) לְבִי לְחוֹקֵי יִשְׂרָאֵל הִמְתַּנְדְּבִים בָּעַם בָּרְכוּ יִקְוֹק : (י) רִכְבִּי אֲתַנּוֹת צֹחוֹת יִשְׁבִּי עַל־מִדִּין וְהִלְכִי עַל־דָּרָךְ שִׁיחוּ : (יא) מִקּוֹל מְחַצְצִים בֵּין מִשְׁאֲבִים שֵׁם תִּנּוּ צִדְקוֹת יִקְוֹק צִדְקוֹת פְּרִזּוֹן בִּישְׂרָאֵל אֲזִי יִרְדּוּ לִשְׁעָרִים עִם־יִקְוֹק :
(יב) עוֹרֵי עוֹרֵי דְּבוּרָה עוֹרֵי דְּבָרֵי־שִׁיר קוֹם בָּרַק וּשְׁבִיהַ שְׁבִיהַ בְּרָאֲבִילָנֶס :
(יג) אֲזִי יָרַד שָׂרִיד לֹא־דִירִים עִם יִקְוֹק יִרְדְּלִי בַּגְבוּרִים : (יד) מִנִּי אֶפְרַיִם שָׁרָשׁ בַּעֲמֶלֶק אֲחֵרִיד בְּנִגְמִין בַּעֲמֶמִיד מִנִּי מְכִיר יָרַדוּ מִחֻקִּים וּמִזִּבּוּלֵי מִשְׁכִּים בְּשֶׁבֶט סַיֵּר : (טו) וְשָׁרִי בִּישְׁשָׁכָר עִם־דְּבוּרָה וּשְׁשָׁכָר כֶּן בָּרוּךְ בַּעֲמֶק שְׁלַח בְּרִגְלָיו בְּפִלְגּוֹת רְאוּבֵן גְּדָלִים חֻקִּי־לֵב : (טז) לָמָּה יִשְׁבֶּת בֵּין הַמִּשְׁפָּתִים לִשְׁמֹעַ שְׁרָקוֹת עֲדָרִים לְפִלְגּוֹת רְאוּבֵן גְּדוֹלִים חֻקִּי־לֵב : (יז) גִּלְעָד בַּעֲבֵר הִי־רָדוּ שָׁכֵן וְדָן לָמָּה יִגְוֹר אֲנִיּוֹת אֲשֶׁר יִשֵּׁב לְחוּף יַמִּים וְעַל מִפְּרָצָיו יִשְׁכֹּן : (יח) זַבְלוֹן עִם חֲרָף נִפְשׁוּ לָמוֹת וּנְפַתְלִי עַל מְרוֹמֵי שָׂדֶה :
(יט) בָּאוּ מַלְכִּים לְחַמּוֹ אֲזִי לְחַמּוֹ מַלְכֵי כְנָעַן בְּתַעֲנֵךְ עַל־מִי מִגְדוֹ בָּצַע כֶּסֶף לֹא לָקַחוּ : (כ) מִרְשָׁמִים נִלְחָמוּ הַכּוֹכָבִים מִמִּסְלוֹתָם לְחַמּוֹ עִם־סִיסְרָא : (כא) נָחַל קִישׁוֹן גִּרְפָּם נָחַל קְדוּמִים נָחַל קִישׁוֹן תִּדְרָכִי נִפְשִׁי עֲזֵ : (כב) אֲזִי הִלְמוֹ עֲקָבִי סוּס מִדְּהָרוֹת דְּהָרוֹת אֲבִירָיו :
(כג) אֲזוּרֵי מְרוֹז אִמֶּר מִלְאָךְ יִקְוֹק אֲרוּ אֲרוּר יִשְׁבִּיהַ כִּי לֹא־בָאוּ לַעֲזֹרַת יִקְוֹק לַעֲזֹרַת יִקְוֹק בַּגְבוּרִים : (כד) תִּבְרַךְ מִנְּשִׁים יַעַל אֲשֶׁת חֶבֶר הַקִּינִי מִנְּשִׁים בְּאֶחָל תִּבְרַךְ : (כה) מִים שָׁאֵל חֶלֶב נִתְּנָה בַסֶּפֶל אֲדִירִים הַקִּרְיָה חֲמָאָה : (כו) גְּדָה לִיתֵּד תִּשְׁלַחְנָה וַיִּמְנָה לְהַלְמוֹת עַמָּלִים וְהִלְמָה סִיסְרָא מִחֻקָּה רִאשׁוֹ וַיִּמְחָצָה וְחִלְפָה רִקְתּוֹ : (כז) בֵּין רִגְלֶיהָ כָּרַע נָפֵל שָׁכַב בֵּין רִגְלֶיהָ כָּרַע נָפֵל בְּאֶשֶׁר כָּרַע שֵׁם נָפֵל שְׂדוּד :
(כח) בָּעֵד הַחֲלוֹן נִשְׁקָפָה וַתִּנְגַּב אִם סִיסְרָא בָּעֵד הָאֲשַׁנֵּב מְדוּעַ בִּשְׁשׁ רִכְבּוֹ לָבֹא מְדוּעַ אֲחֵרוֹ פְּעָמֵי מִרְכָּבוֹתָיו : (כט) חֲכָמוֹת שְׂרוּתֶיהָ תַעֲנִינָה אֶחָיָה תִשָּׁב אֶמְרֶיהָ לָהּ : (ל) הֲלֹא יִמְצְאוּ יִחְלְקוּ שָׁלַל רַחֵם רַחֲמֶתִים לְרֹאשׁ גִּבֹּר שָׁלַל צָבָעִים לְסִיסְרָא שָׁלַל צָבָעִים רִקְמָה צָבַע רִקְמָתִים לְצוּאֵהִי שָׁלַל :
(לא) כֶּן יֵאבְדוּ כְּלָאוּיִבֵּיךְ יִקְוֹק וְאֵהָיוּ כִּצְאָת הַשֶּׁמֶשׁ בַּגְבוּרָתוֹ .

have offered it up as a burnt offering? And the Holy One blessed be He made an inappropriate arrangement for him. That is what is written: "Yiftah came...and behold, his daughter came out to greet him" (Judges 11:34).

3. גמ' פסחים סו:

אמר רב יהודה אמר רב: כל המתנהר, אם חכם הוא - חכמתו מסתלקת ממנו, אם נביא הוא - נבואתו מסתלקת ממנו... אם נביא הוא נבואתו מסתלקת ממנו - מדבורה, דכתיב: "חדלו פרזון בישראל חדלו עד שקמתי דבורה שקמתי אם בישראל וגו'", וכתיב: "עורי עורי דבורה עורי עורי דברי שיר וגו'".

Rab Judah said in Rab's name: Whoever is boastful, if he is a Sage, his wisdom departs from him; if he is a prophet, his prophecy departs from him. If he is a Sage, his wisdom departs from him: [we learn this] from Hillel. For the Master said, 'He began rebuking them with words,' and [then] he said to them, 'I have heard this halachah, but have forgotten it'. If he is a prophet, his prophecy departs from him: [we learn this] from Deborah. For it is written, *The rulers ceased in Israel, they ceased, until that I arose, Deborah, I arose a mother in Israel*; and it is written, *Awake, awake, Deborah, awake, awake, utter a song*.

1. גמ' מגילה טז:

אמר רבי חנינא בר פפא, דרש רבי שילא איש כפר תמריתא: כל השירות כולן נכתבות אריח על גבי לבינה ולבינה על גבי אריח חוץ משירה זו ומלכי כנען, שאריח על גבי אריח ולבינה על גבי לבינה. מאי טעמא? שלא תהא תקומה למפלתו.

Rabbi Hanina bar Pappa said that Rabbi Sheila, a man of the village of Timarta, expounded: All songs are written a half brick upon a whole brick and whole brick upon a half brick except for this song [10 sons of Haman] and the list of Kings of Canaan (Joshua 12), which are written a half brick upon a half brick and a whole brick upon a whole brick. Why? So that they should never rise from their downfall.

2. בראשית רבה (וילנא) פרשה ס

ארבעה הן שתבעו שלא כהגון... יפתח (שופטים יא, לא) ויהיה היוצא אשר יצא וגו' והעליתיהו עלה לה', הא אלו יצא חמור או כלב אחד או חתול אחת, היה מעלהו עולה, וזמן לו הקדוש ברוך הוא שלא כהגון, הדא הוא דכתיב (שופטים יא, לד) ויבא יפתח וגו' והנה בתו יצאת לקראתו...

Four made inappropriate demands ... Yiftah [said:] "It shall be that whatever emerges...I will offer it up as a burnt offering" (Judges 11:31). What if some dog or cat had emerged, would he

(א) ותָּשַׁר דְּבוּרָה וּבָרַק בְּרֹאבֵינֶעם בַּיּוֹם הַהוּא לְאִמָּר :	
(ב) בַּפֶּרֶע פְּרָעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּהִתְנַדֵּב עִם בָּרְכוּ יִקְוֹק :	(ג) שָׁמְעוּ מַלְכִּים הָאֲזִינוּ רִזְגִים אֲנֹכִי לִיקְוֹק אֲנֹכִי אֲשִׁירָה אֲזַמֵּר לִיקְוֹק אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל :
(ד) יִקְוֹק בְּצִאתָהּ מִשְׁעִיר בְּצִעְדָּהּ מִשְׁדָּה אֲדוֹם אַרְץ רָעָשָׁה גַם־שָׁמַיִם נָטְפוּ גַם־עֵבִים נָטְפוּ מִים : (ה) הָרִים נָזְלוּ מִפְּנֵי יִקְוֹק זֶה סִינֵי מִפְּנֵי יִקְוֹק אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל :	
(ו) בַּיּוֹם שֶׁמָּגַר בְּרָעַנָה בַּיּוֹם יָעַל חֲדָלוּ אֲרָחוֹת וְהִלְכִי נְתִיבוֹת יִלְכוּ אֲרָחוֹת עֲסֻקָּלוֹת : (ז) חֲדָלוּ פְּרוֹזוֹ בְּיִשְׂרָאֵל חֲדָלוּ עַד שֶׁקָּמְתִי דְּבוּרָה שְׁקָמְתִי אִם בְּיִשְׂרָאֵל :	
(ח) יִבְחַר אֱלֹהִים חֲדָשִׁים אִזּוּ לָחֵם שְׁעָרִים מִגֹּן אִסְרָאָה וְרִמַּח בְּאַרְבָּעִים אֶלֶף בְּיִשְׂרָאֵל : (ט) לְבִי לְחֻקֵּי יִשְׂרָאֵל הַמִּתְנַדְּבִים בָּעַם בָּרְכוּ יִקְוֹק : (י) רָכְבִּי אֶתְנֹת צַחוֹת יִשְׁבִּי עַל־מִדְּיָן וְהִלְכִי עַל־דָּרָד שִׁיחוּ : (יא) מְקוֹל מְחַצֵּצִים בֵּין מִשְׁאֲבִים שֶׁם יִתְנוּ צִדְקוֹת יִקְוֹק צִדְקוֹת פְּרוֹזוֹ בְּיִשְׂרָאֵל אִזּוּ יָרְדוּ לְשַׁעְרֵים עִם־יִקְוֹק :	
(יב) עוֹרֵי עוֹרֵי דְּבוּרָה עוֹרֵי עוֹרֵי דְּבָרִישִׁיר קוֹם בָּרַק וְשִׁבָּה שְׁבִינָה בְּרֹאבֵינֶעם :	
(יג) אִזּוּ יִרְדַּ שְׁרִיד לְאֲדִירִים עִם יִקְוֹק יִרְדְּלִי בַּגְבוּרִים : (יד) מִנִּי אֶפְרַיִם שְׁרָשָׁם בַּעֲמֹלֶק אַחֲרֶיךָ בְּנִימִין בַּעֲמֹמִיד מִנִּי מְכִיר יִרְדוּ מִחֻקִּים וּמִזְבוֹלֹן מִשְׁכִּים בְּשֶׁבֶט סִפֵּר : (טו) וְשָׂרִי בִישְׁשֹׁכָר עִם־דְּבָרָה וִישְׁשֹׁכָר כֹּן בָּרַק בַּעֲמֹק שְׁלַח בְּרַגְלֵיו	
בְּפִלְגֹת רְאוּבֵן גְּדָלִים חֻקִּיִּלֵּב : (טז) לָמָּה יִשְׁבֶּת בֵּין הַמִּשְׁפָּתִים לְשִׁמְעַ שְׁרָקוֹת עֲדָרִים לְפִלְגֹת רְאוּבֵן גְּדוֹלִים חֻקִּיִּלֵּב : (יז) גִּלְעָד בַּעֲבֵר הִירְדוֹ שָׁכֹן וְדוֹ לָמָּה יָגוּר אֲנִיּוֹת אֲשֶׁר יִשֵּׁב לְחוּף יַמִּים וְעַל מִפְּרָצֵיו יִשְׁכּוֹן :	
(יח) זְבֻלֹן עִם חֶרֶף נִפְשׁוֹ לְמוֹת וְנִפְתָּלִי עַל מְרוֹמֵי שָׁדָה :	
(יט) בָּאוּ מַלְכִּים נִלְחָמוּ אִזּוּ נִלְחָמוּ מַלְכֵי כְנָעַן בְּתַעֲנֵד עַל־מִי מִגְדוֹ בָּצַע בָּסוֹף לֹא לָקָחוּ :	(כ) מְרִשְׁמִים נִלְחָמוּ הַכּוֹכְבִים מִמְּסֻלוֹתָם נִלְחָמוּ עִם־סִיסְרָא :
(כא) גַּחַל קִישׁוֹן גִּרְפָּם גַּחַל קְדוּמִים גַּחַל קִישׁוֹן תְּדַרְכִּי נִפְשִׁי עוֹ : (כב) אִזּוּ הִלְמוּ עֶקְבִּי־סוֹס מִדְּהָרוֹת דְּהָרוֹת אֲבִירֵיו :	
(כג) אֲוִירו מְרוֹז אִמָּר מִלֵּאָה יִקְוֹק אֲרוֹר יִשְׁבִּיהָ כִּי לֹא־ בָּאוּ לְעִזְרָת יִקְוֹק לְעִזְרָת יִקְוֹק בַּגְבוּרִים :	
(כד) תִּבְרַךְ מְנַשִּׁים יָעַל אֲשֶׁת חֲבֵר הַקִּינִי מְנַשִּׁים בְּאֶהֱל תִּבְרַךְ : (כה) מִים שָׂאֵל חֵלֶב נִתְּנָה בְּסֹפֶל אֲדִירִים הַקְרִיבָה חֻמָּאָה : (כו) יָדָה לִינִתַּד תִּשְׁלַחְנָה וַיִּמְיֶנָה לְהִלְמוֹת עַמִּלִּים וְהִלְמָה סִיסְרָא מְחֻקָּה רֹאשׁוֹ וּמְחַצָּה וְחִלְפָה רִקְתּוֹ : (כז) בֵּין רְגִלֶּיהָ כָּרַע נָפֵל שָׁכַב בֵּין רְגִלֶּיהָ כָּרַע נָפֵל בְּאֶשֶׁר כָּרַע שֶׁם נָפֵל שָׁדוּד :	
(כח) בַּעַד הַחֲלוֹן נִשְׁקָפָה וַתִּיבֹב אִם סִיסְרָא בַּעַד הָאֲשָׁנָב מִדּוּעַ בִּשְׁשׁ רָכְבוֹ לְבֹא מִדּוּעַ אַחֲרוֹ פַּעֲמֵי מְרַבּוֹתָיו :	
(כט) חֻכְמוֹת שְׂרוּתֶיהָ תַּעֲנִינָה אִי־הָיָה תִּשְׁיֵב אֶמְרֶיהָ לָהּ : (ל) הֲלֹא יִמְצְאוּ יַחֲלָקוּ שְׁלָל רַחֲמֵתִים לְרֹאשׁ גִּבּוֹר שְׁלָל צָבָעִים לְסִיסְרָא שְׁלָל צָבָעִים רַקְמָה צָבָע רַקְמָתִים לְצוּאֲרֵי שְׁלָל :	
(לא) כֹּן יֹאבְדוּ כְּלִיאֻיבִידָה יִקְוֹק וְאַהֲבִיו כְּצִאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבְרָתוֹ.	